

Arrivin kodeks ponašanja za poslovne partnere

1 Svrha

Arriva Grupa u ovom je dokumentu definirala svoje zahtjeve i načela za poslovne odnose sa svojim poslovnim partnerima, posebno one koji se odnose na usklađenost s etičkim standardima i primjenjivim propisima.

Poslovni partneri sva su poduzeća izvan Grupe Arriva koja robu i/ili usluge isporučuju bilo kojem poduzeću u Grupi Arriva. To mogu, na primjer, biti dobavljači, savjetnici, zastupnici, ugovorni subjekti naših dobavljača, ostali dobavljači roba i usluga itd. Grupa Arriva od svojih poslovnih partnera očekuje da u svojim organizacijama u cijelom svijetu primijene načela iz ovog Arrivina kodeksa ponašanja za poslovne partnere te da ih poštuju.

2 Naša očekivanja

Arriva Grupa posvećena je pitanju održivosti te je preuzela obvezu da će poštovati deset načela Globalnog sporazuma Ujedinjenih naroda (eng. UNGC). Smatramo da je održivo i odgovorno ponašanje važan temelj u poslovnim odnosima s našim poslovnim partnerima. Stoga od naših poslovnih partnera očekujemo da:

- s integritetom izvršavaju svoje poslovne aktivnosti
- rade kako bi osigurali da načela iz ovog Kodeksa ponašanja za poslovne partnere poštuju i njihovi poslovni partneri te da ih u skladu s time podržavaju i
- postupaju iskreno, odgovorno i pravično.

3 Naša načela

Uvjereni smo da je naša društvena odgovornost ključan čimbenik za dugoročan uspjeh naše tvrtke te je slijedom toga neizostavan element našeg upravljanja tvrtkom koje se temelji na ostvarivanju vrijednosti. Od naših poslovnih partnera tražimo da njihovo ponašanje bude u skladu sa sljedećim načelima:

3.1 Ljudska prava (temelje se na načelima I. i II. Globalnog sporazuma UN-a)

Poslovni partneri moraju poštovati ljudska prava garantirana u Međunarodnoj povelji o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda i u temeljnim konvencijama Međunarodne organizacije rada (eng. International Labour Organization - ILO) i moraju izbjegavati bilo kakav oblik sudjelovanja, čak i neizravnog, u zlouporabi ili kršenju ljudskih prava.

Poslovni partneri moraju:

- zabraniti diskriminaciju u bilo kojem obliku, uključujući, ali ne ograničavajući se na rasu, boju kože, spol, seksualnu orijentaciju, etničku pripadnost, nacionalnost, vjeru, invaliditet ili dob
- omogućiti jednake mogućnosti zapošljavanja, osposobljavanja i napredovanja u karijeri
- zabraniti ponašanje, geste, izraze ili fizičke kontakte seksualne ili prisilne prirode, ili one koji bi mogli činiti prijetnju, zlostavljanje ili iskorištavanje
- poštovati dostojanstvo, privatnost i radna, građanska, politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava svakog pojedinca
- promicati i poštovati univerzalno priznata ljudska prava unutar svojih područja utjecaja.

3.2 Rad (temelji se na načelima III. IV., V. i VI. Globalnog sporazuma UN-a)

Poslovni partneri obvezuju se svojim zaposlenicima osigurati uvjete rada koji su u skladu s važećim propisima te tako štiti prava radnika i promicati produktivno, sigurno i zdravo okruženje.

Poslovni partneri moraju:

- podržavati slobodu udruživanja i učinkovito priznavanje prava na kolektivno pregovaranje. Ujedno poštuju pravo radnika na slobodan odabir njihovih predstavnika te na kolektivno pregovaranje (konvencije ILO-a 87 i 98)
- eliminirati sve oblike prisilnog i obveznog rada s njihovim poduzećem i njihovim lancem opskrbe. To znači da je našim poslovnim partnerima zabranjeno u bilo kojem obliku koristiti se ropskim radom, prisilnim ili dužničkim radom, ropstvom, trgovinom ljudima ili prinudnim radom, ili takav rad tolerirati. Naši poslovni partneri dužni su osigurati da zaposlenici nisu izloženi neljudskom ili ponižavajućem postupanju, tjelesnom kažnjavanju itd. (konvencije ILO-a 29 i 105)

- podupirati učinkovito ukidanje dječjeg rada. To znači da se moraju poduzeti sve potrebne preventivne mjere kako bi se osiguralo da se ne zaposli nijedna osoba ispod važeće minimalne dobi za zapošljavanje. (konvencije ILO-a 138 i 182)
- podupirati uklanjanje diskriminacije kad je riječ o zapošljavanju i zanimanju. Naši poslovni partneri moraju promicati različitost u svojim poduzećima ne diskriminirajući na temelju rase, vjere, dobi, nacionalnosti, socijalnog ili etničkog podrijetla, invaliditeta, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, bračnog statusa ili političkog opredjeljenja
- ne tolerirati diskriminaciju pri zapošljavanju ili zanimanju osoblja (Konvencije ILO-a 100 i 111)
- pobrinuti se da plaće zaposlenika budu u skladu s odgovarajućim zakonodavstvom koje se odnosi na minimalne plaće i prevladavajućim standardima u industriji. Zaposlenicima se moraju dati pogodnosti na koje imaju zakonsko pravo
- Od zaposlenika se ne smije tražiti da rade duže od odgovarajućih zakonskih ograničenja radnog vremena. Sav prekovremeni rad obavlja se i plaća u skladu sa zakonom, ugovorom o radu vašeg zaposlenika i bilo kojim drugim važećim ugovorom ili kolektivnim sporazumom
- Rad se mora obavljati na temelju ugovora o radu kao što je utvrđeno državnim zakonima i standardima u industriji
- minimizirati ozljede i nezgode na radnom mjestu, što uključuje odgovarajuće programe podizanja svijesti, informiranja, obrazovanja i osposobljavanja radnika za poticanje odgovornog i sigurnog ponašanja.

3.3 Okoliš (temelji se na načelima VII., VIII. i IX. Globalnog sporazuma UN-a)

Poslovni partneri obvezuju se prepoznati svoj utjecaj na okoliš i upravljati njime te su dužni obešteti one strane koje su pogođene bilo kakvom štetom nastalom za okoliš i ljude zbog njihovih aktivnosti.

Poslovni partneri moraju:

- poticati razvoj i prijenos ekološki prihvatljivih tehnologija
- provoditi mjere za sprječavanje onečišćenja i smanjenje ekološkog otiska, uključujući smanjenje emisija, otpadnih voda i stvaranja otpada
- nadzirati, kontrolirati i smanjiti upotrebu prirodnih resursa tako što će minimizirati otpad i davati prednost upotrebi obnovljivih i recikliranih materijala gdje god je to moguće
- tretirati, skladištiti, prevoziti, istovarivati i odlagati kruti otpad i nusproizvode na siguran način
- uzeti u obzir bojazni za okoliš u svakoj fazi proizvodnje, razvoja i pružanja usluga, promicati razvoj proizvoda koji imaju manji utjecaj na okoliš, sigurni su za

namjeravanu upotrebu, učinkoviti u potrošnji i mogu se sigurno ponovno upotrijebiti, reciklirati ili odložiti

- imati spremne planove za nepredviđene situacije kako bi spriječili, ublažili i kontrolirali ozbiljnu ekološku i zdravstvenu štetu nastalu zbog njihova poslovanja
- procijeniti i minimizirati učinak na bioraznolikost putem odgovorne prakse upotrebe zemljišta i postizanja ravnoteže biološke raznolikosti gdje je to potrebno
- surađivati s partnerima iz industrije, vladinim agencijama i drugim dionicima kako bi zajednički riješili problematiku okoliša;

3.4 Suzbijanje korupcije (temelji se na načelu X. Globalnog sporazuma UN-a)

Naši poslovni partneri moraju se boriti protiv korupcije u svim njezinim oblicima, a to uključuje i iznudu i mito. To uključuje i obvezu da se:

- ne tolerira nikakav oblik korupcije ili gospodarskog kriminala koje počinje njihovi zaposlenici ili zaposlenici u lancu opskrbe itd.
- osigura da svaka naknada isplaćena savjetnicima, zastupnicima, brokerima i/ili drugim posrednicima ne služi kako bi se poslovnim partnerima, kupcima i ostalim trećim stranama dala nepoštena prednost
- njihovi savjetnici, zastupnici, brokeri i ostali posrednici odabiru savjesno i na temelju odgovarajućih kriterija odabira
- prihvaćaju pozivi ili upućuju pozivi samo ako su primjereni, ne očekujući zauzvrat neprikladne povlastice ni povlašteni tretman, i ako ne krše važeće zakone (posebno zakone o sprječavanju korupcije). Isto važi za prihvaćanje ili davanje bilo kakvih darova ili drugih ustupaka ili pogodnosti bilo koje vrste
- izbjegavaju sukobi interesa koji bi mogli dovesti do korupcije
- ne tolerira nikakav oblik nezakonitih materijalnih i nematerijalnih povlastica (uključujući njihovo nuđenje) za javne službenike ili osobe usporedive s njima (bez obzira na to jesu li te povlastice stečene izravno ili neizravno preko treće strane)
- političkim strankama, njihovim predstavnicima ili obnašateljima javnih dužnosti ili kandidatima za političke funkcije ne nude nikakve nezakonite materijalne i nematerijalne povlastice bilo koje vrste
- poduzimaju prikladne mjere u vlastitim poduzećima kako bi se spriječilo pranje novca i financiranje terorizma u okviru tih poduzeća.

3.5 Korporativno upravljanje

3.5.1 Zaštita podataka

Naši poslovni partneri dužni su poštovati sve važeće zakone u području zaštite osobnih podataka, posebno podataka zaposlenika, poslovnih partnera i kupaca.

3.5.2 Propisi o zaštiti tržišnog natjecanja i kartelima

Naši poslovni partneri dužni su poštovati sve odgovarajuće zakone o tržišnom natjecanju. Konkretno, oni ne smiju sklapati sporazume i dogovore kojima se utječe na cijene, uvjete, strategije ili odnose s kupcima, posebno u pogledu sudjelovanja u postupcima nadmetanja. Isto vrijedi za razmjenu konkurentski osjetljivih informacija ili za bilo koje drugo ponašanje kojim se nezakonito ograničava ili može ograničiti tržišno natjecanje.

3.5.3 Kontrole uvoza i izvoza

Posebno kad je riječ o poslovnim aktivnostima u svijetu te važećim sankcijama i embargu, naši poslovni partneri dužni su osigurati poštovanje svih važećih zakona o uvozu i izvozu roba, usluga i informacija.

4 Usklađenost s Arrivnim kodeksom ponašanja za poslovne partnere

Usklađenost poslovanja (eng. Compliance)

Naši poslovni partneri **dužni su** osigurati poštivanje načela iz ovog Arrivnog kodeksa ponašanja za poslovne partnere.

Poslovni partneri na zahtjev Arrive trebaju na otvoren i transparentan način pružiti dokaze kojima dokazuju svoju usklađenost s Arrivnim kodeksom ponašanja za poslovne partnere. Takve zahtjeve ne smije se neopravdano odbiti.

Naši poslovni partneri moraju savjesno birati svoje dobavljače (s kojima posluju tijekom obavljanja svojih poslovnih aktivnosti za grupu Arriva), obavještavati ih o načelima iz ovog Arrivnog kodeksa ponašanja za poslovne partnere ili jednakovrijednim načelima te podupirati svoje dobavljače u poštivanju tih načela.

Podnošenje izvješća Arriva Grupi

Naši poslovni partneri moraju podnositi izvješća o kaznenim djelima koja su počinjena dok su oni izvršavali poslovne aktivnosti za grupu Arriva i koja mogu imati utjecaj na grupu Arriva.

Zaštita prijavitelja nepravilnosti

Naši poslovni partneri ne smiju tolerirati odmazdu protiv osoba koje prijave kršenja načela iz ovog Arrivnog kodeksa ponašanja za poslovne partnere. Svi poslovni partneri tvrtke Arriva mogu izraziti sumnju ako smatraju da se ova politika krši ili bi se mogla prekršiti. Sumnju možete povjerljivo izraziti putem usluge Linije integriteta Grupe Arriva. Posjetite web-mjesto <https://arriva.integrityline.com/> kako biste saznali više informacija ili podnijeli prijavu.

Posljedice

Grupa Arriva ističe suradnju u poslovnim odnosima sa svojim poslovnim partnerima. Kada je riječ o manjim povredama ovog Arrivina kodeksa ponašanja, poslovnom partneru daje se mogućnost da u razumnom roku provede odgovarajuće korektivne mjere ako je on u načelu voljan otkloniti

povredu i poboljšati se. Kad je riječ o ozbiljnim povredama (posebno u slučaju počinjenih kaznenih djela), Grupa Arriva zadržava pravo na primjerene sankcije protiv predmetnog poslovnog partnera. To može dovesti i do trenutnog raskida poslovnog odnosa te podnošenja zahtjeva za odštetu i traženja drugih prava.

5 Gdje pronaći druge informacije

U slučaju dvojbi ili pitanja obratite se lokalnom timu za usklađenost poslovanja na e-mail compliance@arriva.com.hr.